

Kozma Miklós elvi okok miatt nem fogadta el Szombathely díszpolgárságát

Minisztersége alatt minden ilyen kitüntetést elutasít
Január 24-én beszámoló beszédet mond Szombathelyen

Szombathely, január 13.
(A Pesti Napló tudósítójának telefon-jelentése.)

Szerda délutánra hívták össze Szombathely város rendkívüli közgyűlését, amelynek egyetlen programja Kozma Miklós belügyminiszternek, Szombathely országgyűlési képviselőjének díszpolgárrá választása volt. Pár perccel neked után nyitotta meg az ülést Ujváry Ede polgármester, majd Mészáros Hugó kultúrtaácsnok ismertette a terjedelmes indítványt.

— Ebben az indítványban — mondotta többek között — mindnyájunk régi gondolata nyilatkozik meg. Kozma Miklós belügyminiszternek a magyar élet küzdelmes arcvonalán való első megjelenése is őszinte rokonszenvet ébresztett lelkünkben. Az ország történelmi határainak védelmében a magyar katona hagyományos erényeivel küzdött végig azt a harcot, amely e nemzet számára a legnagyobb megpróbáltatást jelentette. A kimerítő harcok nem tudták megtörni erejét és nemzeti szerencsétlenségünkben szinte első óráiban ott munkálkodik már legjobbjaink sorában, akik az alélt nemzetbe új lelket igyekeztek önteni és az új ezredév útját előkészíteni.

— Ma már a történelmi szemlélet tárgyilagosságával megállapítható, hogy Kozma Miklós sikeres tevékenységének köszönhető, hogy a magyarság leigazítottága mellett számottevőbb tényező lett a művelt nemzetek sorában, mint valaha is volt. Kozma Miklósnak a nemzetre nézve kulturális, gazdasági és külpolitikai szempontból is nagybecsű munkássága egyre magasabbra emelte egyéniségét a magyarság kiválóságai között.

— Szombathely városa pedig különösen boldog volt, mert Kozma Miklós vállalta magára azt is, hogy az ország nyugati határára külszülő város képviselője, szószólója legyen a parlamentben. Ebben az elhatározásában mi nem politikai eseményt láttunk, hanem történelmi küldetést éreztünk. Magáévá tette a város minden polgárának ügyes-bajos dolgát és segítő kezét nem vonta el senkitől, aki hozzáfordult.

Az indítványt nagy tapsal fogadták, majd Csopor Sándor Nep-elnök szólalt fel. Többek között ezeket mondta:

— Szombathely város parlamentje országos politikával nem foglalkozik. A képviselőtestület sem tagozódik politikai pártokra, aminthogy semmiféle országos politikai pártnak a város parlamentjében nincsen képviselete. Indítványunkból kikapcsoltunk minden pártpolitikai szempontot,

mert Kozma Miklós miniszterségének első pillanatától felülemelkedett a politikai pártszempontokon és a nagy, egyetemes nemzeti célok szolgálatába szegődött. Csak a nemzeti értékek összefogása vezethet célhoz, nem pedig az ember-vadászat.

A közgyűlés ezután egyhangúlag megválasztotta Kozma Miklóst a város díszpolgárává.

Ujváry Ede polgármester szólalt fel:
— Örömmel hirdetem ki ezt a határozatot, mert a késő évszázadok előtt is igazolni fogja, hogy a mai nemzedéknek is volt érzéke az iránt, hogy városa és nemzete nagyjai iránt érzett hálójának a rendelkezésére álló keretek között, de méltóképpen kifejezést tudott adni. Meg vagyok róla győződve, hogy ez a határozat csak szorosabbra fogja fűzni azokat a szálakat, amelyek a mi szeretett képviselőnket városunk közönségéhez kötik.

Feltűnést keltett, hogy a keresztény közéleti párt egyetlen tagja sem jelent meg a közgyűlésen. Egyes hírek szerint a keresztény közéleti párt több tagja megfellebbezi a díszpolgárságot, mert azt akarja, hogy végső fokon maga a belügyminiszter döntsön a díszpolgárságról.

A belügyminiszter válaszürgönye

A közgyűlés határozatáról táviratilag értesítették Kozma Miklós belügyminisztert, aki még az esti órákban 250 szavas sürgönyben köszöni meg Szombathely város képviselőtestületének határozatát, a díszpolgárságot azonban nem fogadta el.

Bármennyire elégtételt jelent számára a város közönségének elhatározása, — írta — bármennyire jólesik az iránta megnyilvánult megtisztelő bizalom, mégis arra kell kérnie Szombathely polgárságát: *mentsék fel őt a díszpolgárság alól.* Mikor miniszter lett, három község díszpolgárrá választotta. Ezeket a díszpolgárságokat elfogadta, azonban kijelentette, hogy több díszpolgárságot belügyminisztersége alatt nem fogad el. Elvi okok kényszerítették erre az elhatározásra. Bár Szombathely határozatát úgy fogja fel, hogy ezzel nem a minisztert, hanem a város képviselőjét akarták megtisztelni, mégis ragaszkodik régebbi álláspontjához, nem tesz kivételt Szombathellyel szemben. Kéri, hogy félremagyarázások elkerülése végett a díszpolgárság elfogadásától tekintsenek el.

Közölte a belügyminiszter táviratában azt is, hogy január 24-én beszámoló beszédet mond Szombathelyen, akkor személyesen megköszöni a város ragaszkodását és bizalmát.

Thomas Mann felolvasott

Most, hogy az előadóemlékvényé átalakított színpadon ismét megszólalt Thomas Mann kissé szánpad, de mégis mély emberi érzéseket ébresztő hangja, eszembe jut egy szó, melyet mostanában oly gyakran használnak és oly önkényesen: *humanizmus*. Ugy érzem sokan élnék ma vissza ezzel a szóval. Mind elvontabban használják, mindjobban szűkítik értelmét, míg végül az ész el belőle, ami kezdettől fogva lényege volt: a homo, az ember. Thomas Mann és még néhány kiváltságos társa sohasem felejtette el és napjainkban különösen szem előtt tartja, hogy a humanizmus az ember és az emberség szellemének kultusza, nem pedig valami embertől elvonatkoztatott és lepároszt személység. De a mai humanisták nagyrészt személység szellem-szob, aki stílárius szempontból nézi a világ fejlődését, aki egy jólsikerült mondatért, egy szépen csengő strófiáért bármely reakciós írónak hajlandó megbocsátani. Ezek a humanisták a parancsuralmi rendszereket elsősorban a kétségkívül barbár könyvmáglyákért ítélik el és csak mellékesen a nem kevésbé barbár szociális igazságtalanságokért. Az élet legtöbb kérdésében gyanúsán partatlanok, döntő és véres problémákat olyan magas szempontból néznek, hogy az már frivolitás. Milyen messze van Thomas Mann ezektől az inhumánus humanistáktól, akik oly szívesen hivatoznak rá! Milyen más értelmet ad a humanizmusnak, milyen őszinte elmélyüléssel és szeretettel hajlik a szó eredeti és egyedüli tartalma, amely mer visszautni és tudja, hogy kell találni! Ha a »Varázshegy« csodálatos hőse, a humanista Seltembri ma íródott volna, akkor a démoni Naphtával vívott párbaiban bizonyára nem mon-

dana le a fegyverhasználat jogáról... Thomas Mannak, mint Ignó Pál szellemes bevezetőjében mondja, legdicőségesebb balsikere, hogy nem tarthatta magát végképpen távol a politikától.

Ma este mindamelllett közéletmentesen olva-

Thomas Mann
(Herman Lipót rajza)

sott fel a Magyar Színház színpadán. Készülő Goethe-novellájából olvasott, precíz és mégis bájos, germánul szabatos és mégis latinosan élénk modorában. Kis jelenetet varázsolt elénk 1816-ból: hogyan érkezik a »Werther« egykori Lotteja, egy reszketősfejű idős hölgy Weimarba. Látszólag szabályos kis novellafejezet, szabályos párbeszéd-

A vér felfrissítése céljából — kiváltkép olyan egyéneknek, kinek belülről elégtelen s ezért emésztése meg van zavarva és éjjel nem tud aludni — ajánlatos néhány napon át korán reggel egy pohár természetes »Ferenc József« keserűvizet inni. Az orvosok ajánlják.

Influenza

ismét a spanyol rém képében kezd feltűnni. A védekezés legbiztosabb módja a szervezet erejének fenntartása, ellentállóképességének fokozása.

Ovomaltine a táperőnek és vitaminoknak az a koncentrációja, amelyet a szervezet teljes mértékben javára fordít. A baktériumok elleni küzdelemben Ovomaltine fokozza a szervezet erejét.

Influenzából lábadozó beteg erejét, munkaképességét gyorsan visszanyeri és teljesen talpraáll, ha a reggeli és uzsonnatejhez 2–3 kávéskanál Ovomaltinet tesz.

kel. De a szelíd és meleg irónia, mely átvonul rajta, sok mindent sejtet a lélekről, az időről, a valóság és költészet viszonyáról. És van benne néhány mondat arról: milyen káros és szomorú, ha a kemény életkörülmények jenné teszik az embert és említi »Leutscögkeit«-jét, ezt a lefordíthatatlan és egyébként is nehezen magyarázható érzést, mely az embert harmóniába hangolja a többi emberrel. Erről különben nem esett sok szó a felolvasásban — de alapjában véve erről van szó Thomas Mann minden írásának mélyén, a »Tonio Kröger«-től a »József«-ig.

Az előadás tehát »közéletmentes« volt és nem is túlságosan hosszú. Mégis maradandó élmény, mint minden találkozás Thomas Mann mondattal vagy személységével. Ennél a goethein univerzális zseninél nem lehet elkülönítve nézni munkájának vagy életének egyes mozzanatait. Minden beletartozik az életműbe. Bármint mond és bármint ír, mögötte és körülötte ott van a »Varázshegy«, a »Halál Velencében«, a »József«, a politikai nyilatkozatok, az önként vállalt és ma már hivatalosan megerősített számkivetés. És így világszemlélet, szinte kultúrtörténeti jelentősége van, ha ez a nagy író valahová elutazik és valamit felolvas. Egy elvet, egy állásfoglalást képvisel minden megnyilatkozása: még politikamentesen is demonstráció. És milyen jelentős egy-egy mondata, olyan jelentéktelen részletkérdés, hogy melyik állam polgára. Közéleti meghatározását, Seltembri szavával így lehetne ütévelébe írni: »gesitteter Abendländer«. Vagy, mint József Attila betiltott és elmondatlanul maradt prólogusában írta róla: »fehérék között egy európai«.

Bálint György

AZ ATHENAEUM
VICKI
BAUM
KARRIER
ÚJ 2 P REGÉNYE